

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 73 S

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2020 under
Kunnskapsdepartementet,
Justis- og beredskapsdepartementet,
Kommunal- og moderniseringsdepartementet,
Arbeids- og sosialdepartementet,
Landbruks- og matdepartementet,
Samferdselsdepartementet og
Finansdepartementet
(økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 73 S

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2020 under
Kunnskapsdepartementet,
Justis- og beredskapsdepartementet,
Kommunal- og moderniseringsdepartementet,
Arbeids- og sosialdepartementet,
Landbruks- og matdepartementet,
Samferdselsdepartementet og
Finansdepartementet
(økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

Innhold

1	Innledning og oppsummering	5	Forslag til vedtak om endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)	19
2	Forslag om endringer under det enkelte departement	9		
2.1	Kunnskapsdepartementet	9		
2.2	Justis- og beredskapsdepartementet	13		
2.3	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	13		
2.4	Arbeids- og sosialdepartementet	13		
2.5	Landbruks- og matdepartementet	14		
2.6	Samferdselsdepartementet	14		
2.7	Finansdepartementet	15		

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 73 S

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

*Tilråding fra Finansdepartementet 3. april 2020,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Innledning og oppsummering

Virusutbruddet er alvorlig for liv og helse i Norge. Både vi og andre land er i en svært spesiell og vanskelig situasjon, som mangler sidestykke i moderne historie. Vi har innført de strengeste og mest inngrepene tiltakene i fredstid for å hindre for rask smittespredning, slik at spesialisthelse-tjenesten skal være i stand til å hjelpe de som blir svært syke, både av koronaviruset og andre sykdommer og skader.

Virusutbruddet er en global krise. Mange andre land har også iverksatt omfattende og akutte smitteverntiltak, og hendelsen har stor påvirkning på norsk og internasjonal økonomi. Aktiviteten i samfunnet er betydelig redusert.

Utbruddet startet i Kina i desember og spredte seg videre i Asia i januar og februar. I

løpet av mars spredte viruset seg til resten av verden, og land over hele verden har sett seg nødt til å innføre strenge smitteverntiltak. De fleste har delvis stengt grenser, strenge karantenebestemmelser og begrensninger på hvilke tjenestetilbud som kan holde åpent. Mange land har stengt skoler, og noen land tillater kun salg i matvarebutikker og apoteker. Flere land har innført delvis portforbud. Dette innebærer at all aktivitet som krever fysiske møter mellom personer, og som ikke er helt samfunnskritisk, stopper opp.

I mange land har myndighetene vedtatt eller varslet omfattende tiltak for å redusere de økonomiske konsekvensene av virusutbruddet, og sentralbanker benytter alle tilgjengelige verktøy for å lette pengepolitikken. Myndighetenes tiltak skal bidra til å sikre likviditet til bedrifter og husholdninger, bidra til livsopphold for personer som

Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

mister inntektene sine, og begrense tap av produksjonskapasitet ved at ellers sunne virksomheter legges ned. Så lenge de akutte smitteverntiltakene pågår, er det imidlertid begrenset mulighet for å stimulere økonomiene, all den tid det er nødvendig å begrense økonomisk aktivitet for å bremse smittespredningen. I de fleste OECD-land er 75–80 pst. av de sysselsatte i jobber innenfor tjenesteyting, og mange tjenester er vanskelige å yte uten tett menneskelig kontakt.

Utslagene i det norske arbeidsmarkedet er store. Antall permitterte har økt dramatisk. Siden torsdag 12. mars er det kommet inn totalt 336 300 søknader om dagpenger, hvorav 303 500 gjelder dagpenger ved permittering. Om lag 12 pst. av arbeidsstyrken i Norge har nå søkt om dagpenger i denne perioden. Veksten i antall søknader har avtatt markert, etter en eksplosiv økning de første dagene etter de strenge smitteverntiltakene ble introdusert 12. mars.

Så godt som alle næringer rammes av virusutbruddet. Enkeltbedrifter og -bransjer rammes hardt, blant annet de næringene som har fått pålegg fra myndighetene om å stenge ned virksomheten og servicenæringer som reiseliv, restauranter og idretts- og kulturarrangementer. Mange bedrifter som er avhengig av leveranser til eller fra utlandet, får ikke lenger produsert og levert det de skal. De negative virkningene på økonomien er blitt forsterket av at mange kommuner har vedtatt eller oppfordret til atferd som i noen tilfeller ytterligere drar ned den økonomiske aktiviteten. En del arbeidsgivere og organisasjoner har dessuten valgt egne og strengere regler enn det som følger av sentrale myndigheters pålegg og oppfordringer. Virusutbruddet omfatter nå de fleste land i verden, og det vil dra ned aktiviteten i verdensøkonomien i lang tid fremover. Usikkerheten har kraftig dempet privat konsum og gir store negative virkninger for næringslivet, finansmarkedene og enkeltmennesker, både i Norge og i andre land. Enkeltmennesker og bedrifter opplever stor usikkerhet om fremtiden.

Norsk økonomi rammes samtidig av lavere oljepris. Det gir lavere inntekter for staten og oljeselskapene. Oljeprisen var 2. april 29 dollar per fat. Både en lavere oljepris og driftsforstyrrelser på grunn av virusutbruddet, vil føre til at investeringer og vedlikehold på norsk sokkel skyves ut i tid. Allerede nå har vi sett permitteringer blant underleverandører til oljevirksomheten. Utslaget i investeringene kan bli større dersom oljeprisen blir liggende lav lenge.

Hvor store de økonomiske konsekvensene av virusutbruddet blir, avhenger særlig av tre for-

hold: styrken i det umiddelbare utslaget av strenge smitteverntiltak i Norge og utlandet, varigheten på tiltakene, og hvor lang tid gjenoppbyggingen vil ta. Fordi det knapt finnes historiske paralleller til det vi nå opplever, er det svært vanskelig å tallfeste disse forholdene. Den store usikkerheten har ført til at Finansdepartementet har justert anslagene sine mye og raskt, i tråd med utviklingen og omfanget av krisen.

Basert på en forutsetning om at den mest akutte situasjonen i Norge og andre land vedvarer i to måneder, og deretter at den økonomiske veksten gradvis vender tilbake til det normale, anslo Finansdepartementet i Prop. 67 S (2019–2020) at fastlands-BNP vil falle med 2 pst. i 2020. Selv om noen av smitteverntiltakene skulle bli redusert over påske, vil den akutte situasjonen kunne vare lenger og tilbakeslaget i økonomien bli større enn anslått i Prop. 67 S (2019–2020). De norske smitteverntiltakene er en del av et større bilde. Store deler av verden er nå så hardt rammet at vi vil kunne se et sterkere internasjonalt tilbakeslag og omfattende smitteverntiltak i mange land i mange måneder fremover. Et slikt scenario vil kunne dra BNP-veksten for Fastlands-Norge ytterligere ned. I Prop. 67 S (2019–2020) anslo Finansdepartementet at mulige forløp for fastlands-BNP, med ulik varighet på den akutte situasjonen i Norge og utlandet, kan tilsi et fall på mellom 1½–7 pst.

De tre siste ukene er det besluttet eller foreslått omfattende tiltak for å begrense skadevirkningene for norsk økonomi, bedrifter og arbeidsplasser. Hensikten er at produksjonskapasiteten ikke skal bli varig svekket, slik at produksjon og sysselsetting raskt kan komme tilbake. Målet er å bidra til at ellers sunne og levedyktige bedrifter ikke bukker under som følge av virusbekjempelsen, men kan bidra til å skape verdier og arbeidsplasser når situasjonen bedrer seg. Det er også satt inn tiltak for å kompensere de som nå opplever at inntekten faller bort fordi de blir permittert eller mister inntektsgrunnlaget som følge av de smittebekjempende tiltakene. Regjeringen er opptatt av at tiltakene skal bidra til å skape trygghet for husholdningene og bedriftene.

Regjeringen kommuniserte for tre uker siden at det jobbes med tiltak i tre faser, se Prop. 52 S (2019–2020). Vi holder oss til denne planen:

- *I første fase* ble det lagt frem en rekke strakstiltak for å unngå unødige oppsigelser og konkurser i levedyktige selskap som ble rammet av en akutt svikt i inntektene. I tillegg ble det innført ekstra inntektssikring for de som blir permitterte, mister jobben eller på annen måte mister inntektsgrunnlaget sitt.

Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

- *I fase to* har regjeringen jobbet med ytterligere konkrete tiltak for bransjer, bedrifter og husholdninger som er spesielt hardt rammet av virusutbruddet. Disse tiltakene har regjeringen lagt vekt på å fremme raskt.
- *I fase tre* vil regjeringen kunne fremme forslag om bredere tiltak for å øke aktiviteten i økonomien, tilpasset omfanget av det økonomiske tilbakeslaget.

Vi er nå i fase to, og ytterligere tiltak legges frem i denne proposisjonen. Siden den reduserte økonomiske aktiviteten i all hovedsak er tilsiktet for å begrense smittespredningen, vil nå fase tre-tiltak for å øke etterspørselen foreløpig være lite målrettet og i noen tilfeller kunne motvirke virusbekjempelsen. Vi analyserer fortløpende situasjonen, og vil følge nøye med på effekten av tiltakene som er iverksatt. På bakgrunn av disse vurderingene, og utviklingen i situasjonen, vil vi foreslå tiltak vi mener er best tilpasset situasjonen fremover.

Flere tiltak har kommet til eller blitt forsterket gjennom Stortingets behandling av regjeringens forslag. Det er en styrke i denne situasjonen at det samarbeides godt mellom regjering og Storting, og at det er et bredt politisk samarbeid.

Regjeringen foreslår i denne proposisjonen nødvendige budsjettvedtak i forbindelse med opprettelsen av den nye kompensasjonsordningen for bedrifter med stort omsetningsfall på grunn av virusutbruddet. Hensikten med ordningen er at disse bedriftene skal få tilført midler så de er i stand til å dekke uunngåelige faste kostnader til husleie, gjeldsbetjening mv. i perioden med sterkt omsetningsfall. I ordningen legges det opp til en viss byrdefordeling. Fellesskapet kan ikke dekke alle tap som oppstår i den situasjonen norsk økonomi nå står i. Selve ordningen og de nødvendige avgrensningene er beskrevet i Prop. 70 LS (2019–2020), som legges frem samtidig med denne proposisjonen.

I tillegg fremmer regjeringen nødvendige budsjettvedtak for å kunne kompensere for bortfall av foreldrebetaling i forbindelse med stenging av skoler og SFO. Videre foreslås midlertidige kompensasjonsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger, samt flere kompetansehevende tiltak og økte bevilgninger til kjøp av persontransport med tog. Det foreslås budsjettvedtak for midlertidige endringer i CO₂-avgiften og utsettelse av innbetaling av særavgifter som særlig berører bryggerinæringen og drivstoffbransjen. I tillegg foreslår regjeringen at totalisatoravgiften avvikles i 2020.

Samlet anslås de økonomiske tiltakene som så langt er fremmet eller varslet siden 12. mars å svekke budsjettbalansen med nær 140 mrd. kroner, se tabell 1.1. De største endringene siden Prop. 67 S (2019–2020) er kompensasjonsordningen for bedrifter med stor omsetningssvikt på grunn av virusutbruddet og økte bevilgninger til kommunesektoren. Tabellen omfatter enkelte varslede tiltak der det så langt ikke er fremmet formelt forslag til bevilgning.

I tillegg til de aktive tiltakene, kommer virkningen av automatiske stabilisatorer, dvs. reduserte skatter og økte utgifter i inntektssikringsordningene for permitterte, arbeidsledige og syke som følge av den underliggende utviklingen. Automatiske stabilisatorer anslås å svekke budsjettet med vel 60 mrd. kroner.

Samlet sett innebærer dette en svekkelse av den oljekorrigerte budsjettbalansen i 2020 på vel 200 mrd. kroner. Kostnadsanslagene er basert på en teknisk forutsetning om at perioden med sterk nedsatt aktivitetsvekst varer i to måneder, før økonomien gradvis vender tilbake til normalen.

Svekkelsen av budsjettet tilsvarer 6½ pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge. Den finanspolitiske impulsen anslås å øke med 4½ prosentenheter, målt som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge. Til sammenligning ble den finanspolitiske impulsen i mai 2009 i forbindelse med finanskrisen anslått til 2,4 pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge.

Fondsuttaket øker med nesten 1½ prosent-enhet, til nær 4 pst. Fondsuttaket måles som det strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskuddet som andel av verdien av Statens pensjonsfond utland ved inngangen til året. Ved inngangen til 2020 var fondet rundt 10 100 mrd. kroner. Uro i finansmarkedene har medført store svingninger i fondsverdien så langt i år og verdien endres nå betydelig fra dag til dag, og fra time til time. Samtidig medfører lavere olje- og gasspriser lavere tilførsel til fondet. Fall på verdens børser og i oljeprisen skaper usikkerhet om det fremtidige finanseringsbidraget fra pensjonsfondet.

Statens pensjonsfond utland gir Norge en handlefrihet i finanspolitikken som er få land forunt, og i den situasjonen vi nå står i er det fornuftig å innføre målrettede kompensasjonsordninger både overfor personer og bedrifter. I motsatt fall vil kostnadene ved nedskalering, konkurser og senere oppbygging av norsk økonomi kunne bli svært store. Å omstille arbeidskraft og kapital etter at bedrifter er gått konkurs og mange har mistet jobben, er kostbart både for økonomien og den enkelte. Å ta vare på humankapitalen er en

Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

Tabell 1.1 Anslag på endringer i oljekorrigert budsjettunderskudd i 2020 som følge av økonomiske tiltak som er vedtatt eller foreslått, samt virkning på budsjettet av nye anslag for utsiktene for økonomien. Mrd. kroner

	2020	Per måned, anslag
Tiltak overfor bedrifter	98	25
<i>Motvirke inntektsbortfall for bedrifter mv.</i>	30	5
<i>Kompensasjonsordning for bedrifter med stor omsetningssvikt</i>	50	20
<i>Luffartssektoren, inkl. tapsavsetning til garantiordning</i>	9	0
<i>Tapsavsetning, statlig lånegarantiordning via bankene</i>	10	0
Inntektssikring for personer	51	17
<i>Utvidelser av inntektssikringsordninger</i>	26	8
<i>Økte utgifter til dagpenger (utenom utvidelse)</i>	20	7
<i>Økte utgifter til sykepenger og arbeidsavklaringspenger</i>	4	1
Øvrige kompensasjonsordninger	4	2
Tiltak for sektorer med samfunnskritiske oppgaver ¹	9	1
Andre tiltak	2	0
Reduserte skatteinntekter fra lavere aktivitet ²	37	12
SUM svekkelse av budsjettbalansen	201	57
Av dette:		
Økonomiske tiltak	139	36
Automatiske stabilisatorer (anslagsendringer utenom politikktiltak)	62	21
Finanspolitiske indikatorer:		
Økning i budsjettimpulsen (pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge)	4,6 %	1,2 %
Økning i uttaksprosent (pst. av fondsverdi ved inngangen til 2020)	1,4 %	0,4 %
Nivå på uttaksprosent (pst. av fondsverdi ved inngangen til 2020)	3,9 %	

¹ I tillegg er det vedtatt fullmakter til å overskride gjeldende bevilgning på helseområdet og for Nav.

² Inkluderer økt skatt som følge av utvidelsene i dagpengeordningen og nye inntektssikringsordninger for selvstendig næringsdrivende og frilansere.

Kilde: Finansdepartementet

viktig forutsetning for at økonomien skal komme raskt i gang igjen.

Allerede i utgangspunktet har Norge gode inntektssikringsordninger ved permittering, arbeidsledighet og sykdom. Disse ordningene er blitt vesentlig utvidet de siste tre ukene, samtidig som det er innført nye ordninger for å kompensere for inntektsbortfall både for husholdninger, bedrifter og organisasjoner. Dette vil gi en kraftig svekkelse av statsbudsjettet så lenge den akutte situasjonen og ordningene vedvarer. Hver ekstra måned med sterkt nedsatt aktivitetsvekst anslås på usikkert

grunnlag å øke underskuddet med 57 mrd. kroner, se kolonnen *Per måned, anslag* i tabellen. Dette anslaget er basert på tekniske forutsetninger om at midlertidige kompensasjonsordninger blir forlenget så lenge den akutte situasjonen vedvarer. Av den anslåtte budsjettvekkelsen på 200 mrd. kroner kan det aller meste henføres til inntektssikrings- og kompensasjonsordningene.

Vi må være forberedt på at jo lenger virusutbruddet varer, jo større er risikoen for at produksjonskapasitet går varig tapt. Det er nærmest

Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

umulig at fellesskapet skal kompensere for alle tap som måtte oppstå.

De økonomiske tiltakene som så langt er gjennomført, vil gi en svekkelse av statsbudsjettet uten historisk sidestykke. Vi har også i en krise et ansvar for å ta vare på fellesskapets verdier.

Det vil være svært vanskelig å øke aktiviteten i økonomien mye nå, uten at det innebærer økt smitte. Generelle tiltak for å øke etterspørselen vil først ha effekt når smitteverntiltak er opphevet eller myket opp. Regjeringen mener at en i hovedsak bør avvente med å iverksette fase tre-tiltak til en har bedre oversikt over i hvilke deler av økonomien det kan være særlig behov for etterspørselsstimulerende tiltak.

Regjeringen vil frem mot revidert nasjonalbudsjett lage en overordnet plan for tiltak som kan være aktuelle i fase tre.

I den fasen vi nå er, må det legges stor vekt på at tiltakene er målrettede. Utvidelsene i inntekts-sikringsordningene og kompensasjonsordningene må også være midlertidige og reverserbare, siden for høye kompensasjonsnivåer svekker insentivene for arbeidstakere til å jobbe og for arbeidsgivere til å få de ledige tilbake i jobb.

Regjeringens mål er at levedyktige bedrifter skal komme gjennom krisen, slik at arbeidsplasser trygges og at økonomien raskere henter seg inn igjen.

2 Forslag om endringer under det enkelte departement

2.1 Kunnskapsdepartementet

Kap. 228 Tilskudd til frittstående skoler mv.

Post 83 (Ny) Kompensasjon til friskoler for refundert foreldrebetaling ifb. stenging av skole og SFO

Foreldre skal ikke betale for barnehage eller SFO i den tiden det er stengt som følge av smittevern-tiltak. Barnehager og SFO er inntil videre stengt fra og med 13. mars til og med 13. april. I denne perioden er det også fritak for foreldrebetaling for barn som får et tilbud. Regjeringen foreslår å bevilge 10 mill. kroner til SFO ved offentlig finansierte skoler for å kompensere for bortfall av inntekter fra foreldrebetaling. Regjeringen legger ikke opp til å kompensere for bortfall av kostpenger, da dette i hovedsak er utgifter som bortfaller ved stenging.

Beregningen av kompensasjonen er basert på antall elever i SFO rapportert i GSI (Grunnskolen Informasjonssystem) skoleåret 2019–2020.

Kompensasjon gis til offentlig finansierte skoler som har rapportert elever i SFO i GSI skoleåret 2019–2020. I tillegg gis det kompensasjon til SFO ved Den franske skolen i Oslo.

Skolene søker Utdanningsdirektoratet (Udir) om tilskudd, og må dokumentere bortfall av foreldrebetalingen utenom kostpenger. Kompensasjon for bortfall av foreldrebetaling og ordinært tilskudd vil avkortes dersom ansatte permitteres eller dersom allerede innbetalt foreldrebetaling ikke refunderes. Kunnskapsdepartementet utarbeider retningslinjer for hvordan tilskuddet skal fordeles.

Fra og med 14. april må de som mottar et tilbud betale for det tilbudet de mottar. Kunnskapsdepartementet vil gi nærmere informasjon om hvordan dette skal håndteres.

Kap. 273 Unit – Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning

Post 50 Unit – Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning

Regjeringen viser til Innst. 197 S (2019–2020) hvor blant annet tilgjengeliggjøring av nettundervisning trekkes frem. Regjeringen vurderer at det er nødvendig å sikre driften av kritisk IKT-infrastruktur når skoler og høyere utdanningsinstitusjoner er stengt som følge av koronaviruset, og foreslår å bevilge 20 mill. kroner til Unit – Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning. Tiltaket skal iverksettes raskt, være målrettet og midlertidig. Som følge av koronaviruset har Unit og aksjeselskapet Uninett betydelige merkostnader til utvidelser av kapasitet og sikkerhet i IKT-tjenester og til digitale løsninger for læringsressurser og undervisning. Dette er nødvendig for å håndtere økningen i bruk av digitale løsninger for undervisning, eksamen og opptak. Tiltakene vil også ha effekt på lengre sikt bl.a. for fleksible utdanningstilbud, herunder etter- og videreutdanningstilbud.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning

Regjeringen viser til anmodningsvedtak nr. 456 (2019–2020) av 31. mars 2020:

«Stortinget ber regjeringen foreslå en ordning som innebærer 1 mrd. kroner til konvertering av ekstralån til stipend for studenter som kan dokumentere inntektsbortfall.»

Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

Mange studenter er permittert eller forhindret fra å jobbe som følge av virusutbruddet, men har ikke rett til dagpenger. Regjeringen har prioritert å sikre studentenes umiddelbare likviditet gjennom å utvide fristen for å søke om lån/stipend denne våren og forskuttere utbetaling av støtte for resten av semesteret. Utbetaling av hele støttebeløpet i april er kun en kortsiktig avlastning og løser ikke problemet med at studentene har mistet arbeidsinntekt og har betalingsforpliktelser senere i semesteret. Regjeringen har derfor også foreslått et ekstralån til studenter som trenger det fordi arbeidsinntekten har falt bort, jf. omtale i Prop. 67 S (2019–2020). Forslaget innebærer at Lånekassen gir studenter som har mottatt støtte dette semesteret et tilbud om ekstralån på 26 000 kroner. En slik ordning vil være på plass i løpet av mai.

I beregningen som lå til grunn i Prop. 67 S (2019–2020) er det anslått økt utlån på om lag 3,1 mrd. kroner. Stortinget har vedtatt at deler av beløpet skal omgjøres til stipend, og avsatt 1 mrd. kroner til dette formålet. Dette tilsvarer om lag 8 000 kroner av ekstralånet på 26 000 kroner. Støtten blir utbetalt som lån, og omgjøres til stipend i ettertid. Det legges derfor til grunn at 8 000 kroner av lånet kan omgjøres til stipend, forutsatt at studenten kan dokumentere inntektsbortfall som resultat av virusutbruddet. Det understrekes at bevilgninger til lån og stipend gjennom Lånekassen er overslagsbevilgninger, slik at det endelige behovet vil avhenge av hvor mange som søker.

Tilbudet om ekstralån vil forutsette en egen-erklæring fra studentene, der de bekrefter at de oppfyller et sett med kriterier, inkludert at de har hatt inntektsbortfall på grunn av virusutbruddet, og at dette kan dokumenteres ved forespørsel. Kunnskapsdepartementet vil fastsette nærmere retningslinjer og viser til *Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for 2019–2020*, kap. 12 og 13, som omtaler opplysningsplikt og konsekvenser av å bryte denne.

Post 01 Driftsutgifter

Tiltakene som er beskrevet i Prop. 67 S (2019–2020) innebærer økte driftsutgifter i Lånekassen. Ordning med ekstra lån og omgjøring til stipend krever utvikling av nye tekniske løsninger. Dette har en samlet kostnad på 6,2 mill. kroner knyttet til systemutvikling og forvaltning. Som følge av de ekstra oppdragene har Lånekassen også måttet

utsette å flytte alle driftssystemer over på en skybasert løsning, noe som medfører en ekstrakostnad på 2,9 mill. kroner.

Regjeringen foreslår på bakgrunn av dette at bevilgningen på kap. 2410, post 01 økes med 9,1 mill. kroner.

Post 50 Avsetning til utdanningsstipend, overslagsbevilgning

Regjeringen foreslår et ekstralån på 26 000 kroner til studenter som trenger det som følge av inntektsbortfall på grunn av virusutbruddet. Bevilgningen må teknisk oppjusteres med 1 milliard kroner for å ivareta bevilgningsbehovet ved å utbetale hele summen som lån før deler av lånet kan omgjøres til stipend, jf. omtale tidligere. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 1 000 mill. kroner som følge av dette.

Post 72 Rentestøtte, overslagsbevilgning

Bevilgningen må teknisk oppjusteres med 12,4 millioner kroner for å ivareta bevilgningsbehovet ved å utbetale hele ekstralånet som lån før deler av det omgjøres til stipend, jf. omtale tidligere. Det foreslås å øke bevilgningen med 12,4 mill. kroner som følge av dette.

Post 73 Avskrivninger, overslagsbevilgning

Regjeringen foreslår et ekstralån på 26 000 kroner til studenter som trenger det som følge av inntektsbortfall på grunn av virusutbruddet. Posten må teknisk nedjusteres med 1 milliard kroner for å ivareta bevilgningsbehovet ved å utbetale hele summen som lån før deler av lånet kan omgjøres til stipend, jf. omtale tidligere. Regjeringen foreslår å redusere bevilgningen med 1 000 mill. kroner som følge av dette.

Post 90 Økt lån og rentegjeld, overslagsbevilgning

Regjeringen foreslår et ekstralån på 26 000 kroner til studenter som trenger det som følge av inntektsbortfall på grunn av virusutbruddet. Bevilgningen må teknisk oppjusteres med 1 milliard kroner for å ivareta bevilgningsbehovet ved å utbetale hele summen som lån før deler av lånet kan omgjøres til stipend, jf. omtale tidligere. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 1 000 mill. kroner som følge av dette.

Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

Kap. 5310 Statens lånekasse for utdanning

Post 93 Omgjøring av utdanningslån til stipend

Regjeringen foreslår et ekstralån på 26 000 kroner til studenter som trenger det som følge av inntektsbortfall på grunn av virusutbruddet. Bevilgningen må teknisk oppjusteres med 1 milliard kroner for å ivareta bevilgningsbehovet ved å utbetale hele summen som lån før deler av lånet kan omgjøres til stipend, jf. omtale tidligere. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 1 000 mill. kroner som følge av dette.

Kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning

Post 80 Renter

Det foreslås å øke bevilgningen med 12,4 mill. kroner, jf. omtale under kap. 2410, post 72.

Andre saker

Bevilgning til kompetansehevingstiltak

Det vises til anmodningsvedtak nr. 461 (2019–2020) av 31. mars 2020:

«Stortinget ber regjeringen i samarbeid med arbeidslivets parter komme raskt tilbake med et konkret forslag til kompetansehevingstiltak med en ramme på 150 mill. kroner.»

Regjeringen viser til at Stortinget i Innst. 216 S (2019–2020) peker på eksisterende tiltak, som ordningen for fleksible utdanningstilbud og Kompetanseprogrammet, forvaltet av henholdsvis Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku) og Kompetanse Norge. Det er viktig at eksisterende ordninger tas i bruk for at tiltakene skal virke raskt. Regjeringen foreslår å følge opp Stortingets anmodning gjennom følgende tiltak over kap. 258, post 21:

- 100 mill. kroner til *bransjeprogram*, hvorav 20 mill. kroner omdisponeres fra eksisterende bevilgning på posten.
- 50 mill. kroner til en *fellesutlysning gjennom Diku og Kompetanse Norge*.
- 20 mill. kroner til *eksisterende tilbud ved universiteter og høyskoler*.

Samlet er bevilgningen på posten økt med 150 mill. kroner.

Regjeringen vil i tillegg øke tildelingen til kompetansepluss fagopplæring *med 20 mill. kroner*,

hvorav hele beløpet innenfor bevilgningen på kap. 257, post 70.

Regjeringen viser for øvrig til at Stortinget har økt bevilgningen til rammetilskuddet til fylkeskommunene med 250 mill. kroner knyttet til tiltak for økt kompetanse, jf. Innst. 216 S (2019–2020) og omtale nedenfor.

Bransjeprogram

Stortinget har i Innst. 197 S (2019–2020) pekt på bransjeprogram som et aktuelt virkemiddel. Regjeringen foreslår å avsette 100 mill. kroner til utvidelse av bransjeprogram. Tiltaket skal iverksettes raskt, og være målrettet og midlertidig. Treparts bransjeprogram for kompetanseutvikling er et samarbeid mellom regjeringen og partene i arbeidslivet. Regjeringen har konsultert med partene med sikte på så raskt som mulig å få på plass relevante bransjeprogrammer i følgende bransjer:

- Elektro-, automasjon-, fornybar- og kraftindustrien
- Reiselivsnæringen
- Detaljhandelen/faghandelen
- Mat- og drikkevareindustrien
- Anleggsbransjen
- Frisørnæringen
- Industri (oppskalering)

Regjeringen legger til grunn at de nye bransjeprogrammene kan settes i gang våren 2020 med korte og fleksible tilbud fra fagskolene og høyere utdanning, og at tilbudet treffer ledige og permitterte som følge av virusutbruddet.

Fellesutlysning gjennom Diku og Kompetanse Norge

Stortinget har i Innst. 197 S (2019–2020) pekt på behovet for å tilgjengeliggjøre nettbasert opplæring på alle utdanningsnivåer for de som er berørt av krisen. Regjeringen foreslår å avsette 50 mill. kroner til en fellesutlysning gjennom Diku og Kompetanse Norge. Tiltaket skal iverksettes raskt, og være målrettet og midlertidig. Utlysningen vil gi midler til å oppskalere eksisterende digitale tilbud slik at ledige kan komme raskt i gang med kompetanseutvikling.

Midler til universiteter og høyskoler som raskt kan ta opp på eksisterende tilbud

Universiteter og høyskoler gjennomfører nå undervisning og eksamen digitalt. Regjeringen foreslår å avsette 20 mill. kroner til universiteter og høyskoler som kan åpne opp relevante tilbud

Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

som allerede gis denne våren til permitterte og arbeidsledige. Med disse midlene vil institusjonene sørge for tilstrekkelig kapasitet og kvalitet både for denne gruppen og for dagens studenter. Kompetanse Norge og Diku vil raskt kartlegge og tilgjengeliggjøre tilbudene. Tiltaket skal iverksettes raskt, og være målrettet og midlertidig.

Regjeringen viser til anmodningsvedtak 458 (2019–2020) av 31. mars 2020:

«Stortinget ber regjeringen gå i dialog med høyere utdanningssektoren, inkludert høyere yrkesfaglig utdanning, for å kartlegge hvor raskt sektoren kan ha ledig kapasitet for nye studenter, og kortere moduler i den perioden arbeidstakere er permittert.»

Det er tidligere etablert ordninger gjennom både Diku og Kompetanse Norge som er rettet mot fleksible utdanningstilbud og bransjeprogram for kompetanseutvikling. De to direktoratene har i samarbeid fått i oppdrag fra Kunnskapsdepartementet å etablere en oversikt over nettbaserte/fleksible og nettstøttede utdanningstilbud. Målet er at ledige og permitterte som følge av virusutbruddet får mulighet til å heve sin kompetanse frem til de er tilbake i jobb. Lett tilgjengelig og oppdatert informasjon om aktuelle utdanningstilbud vil bidra til dette.

Kompetansepluss fagopplæring

Regjeringen vil innenfor bevilgningen på kap. 257, post 70 øke tildeling til Kompetansepluss fagopplæring med 20 mill. kroner. Tiltaket skal iverksettes raskt, være målrettet og midlertidig. Ordningen skal forberede deltakerne til å ta fagbrev gjennom opplæring i grunnleggende ferdigheter som lesing, skriving, regning, muntlig, IKT og norsk i sammenheng med det yrket de ønsker å ta fagbrev i. Målgruppen er arbeidstakere med svake grunnleggende ferdigheter og lang arbeidserfaring. Midlene blir lyst ut i april og vil være rettet mot bransjer som er spesielt rammet av krisen.

Økt bevilgning til fylkeskommunene til kompetansetiltak

Regjeringen viser til at Stortinget bl.a. har vedtatt å øke bevilgningen til fylkeskommunene med 250 mill. kroner begrunnet med å støtte bedriftsintern opplæring, mulighet til øke kapasitet innen videregående opplæring og høyere yrkesfaglig utdanning for de som nå er permittert, og å styrke de regionale karriereveilednings-sentrene, jf. Innst. 216 S (2019–2020).

Regjeringen mener at ledige og permitterte som følge av virusutbruddet som ikke har fullført videregående opplæring bør få mulighet til det i forbindelse med virusutbruddet. Flere av disse personene har brukt opp retten sin til videregående opplæring uten å ha oppnådd studie- eller yrkeskompetanse. Tilleggsbevilgningen til kompetansetiltak gjennom rammetilskuddet legger til rette for at fylkeskommunene kan gi personer i denne målgruppen tilbud om videregående opplæring.

Regjeringen legger til grunn at tiltak iverksettes raskt, og at de er målrettede og midlertidige.

Tilskudd til praksis- og kunnskapsdeling

I forbindelse med virusutbruddet er det krevende for skolene å tilby et opplegg som både passer for alle elevene og er gjennomførbart i en hjemmesituasjon. Det er viktig å finne aktiviteter og oppgaver som egner seg for elevene å jobbe med hjemmefra. Departementet har registrert et stort engasjement i skole-Norge for å dele praksis og kunnskap og for å gjøre hverandre gode, og har derfor opprettet en midlertidig tilskuddsordning for dette formålet. Kunnskapsdepartementet vil sette av 3 mill. kroner på kap. 226, post 21 til en søkbar tilskuddsordning.

Tilskudd til innvandrersisasjoner og annen frivillig virksomhet

Frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle på integreringsfeltet, bl.a. som informasjonsformidlere. Det er viktig at informasjon om virusutbruddet når bredt ut og inkluderer innvandrerbefolkningen.

Det foreslås at 6 580 000 kroner av bevilgningen på kap. 291, post 71 Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillig virksomhet øremerkes tilskudd til frivillige organisasjoners arbeid med informasjon om koronaviruset rettet mot innvandrerbefolkningen. Det foreslås følgende fordeling:

Organisasjon	Beløp
Røde Kors	1 500 000 kroner
Caritas	1 500 000 kroner
Norges frivillighetssentraler	500 000 kroner
Norske kvinners sanitetsforening	1 080 000 kroner
Kristent interkulturelt arbeid	500 000 kroner
Norsk folkehjelp	1 500 000 kroner

Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

Organisasjonene det foreslås å øremerke midler til er etablerte tilskuddsmottakere med kapasitet og nettverk og vil på kort varsel kunne sette i gang eller oppskalere eksisterende tiltak i tråd med formålet.

2.2 Justis- og beredskapsdepartementet

Kap. 480 Svalbardbudsjettet

Post 50 Tilskudd

Foreldre skal ikke betale for barnehage eller SFO i den tiden det er stengt som følge av smittevern-tiltak. Barnehager og SFO er inntil videre stengt fra og med 13. mars til og med 13. april. I denne perioden er det også fritak for foreldrebetaling for barn som får et tilbud. Regjeringen foreslår å bevilge 0,5 mill. kroner til Longyearbyen lokalstyre for å kompensere for bortfall av inntekter fra foreldrebetaling. Regjeringen legger ikke opp til å kompensere for bortfall av kostpenger, da dette i hovedsak er utgifter som bortfaller ved stenging.

Fra og med 14. april må de som mottar et tilbud, betale for det tilbudet de mottar. Kunnskapsdepartementet vil gi nærmere informasjon om hvordan dette skal håndteres.

2.3 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner

Post 60 Innbyggertilskudd

Foreldre skal ikke betale for barnehage eller SFO i den tiden det er stengt som følge av smittevern-tiltak. Barnehager og SFO er inntil videre stengt fra og med 13. mars til og med 13. april. I denne perioden er det også fritak for foreldrebetaling for barn som får et tilbud. Regjeringen foreslår å bevilge 1 000 mill. kroner til kommunene for å kompensere for bortfall av inntekter fra foreldrebetaling. Regjeringen legger ikke opp til å kompensere for bortfall av kostpenger, da dette i hovedsak er utgifter som bortfaller ved stenging.

Midlene vil bli fordelt til kommunene etter de ordinære kriteriene i inntektssystemet. Private barnehageeiere søker kommunen om tilskudd, og må dokumentere bortfall av foreldrebetalingen utenom kostpenger. Kommunene skal avkorte bortfall av foreldrebetaling og ordinært tilskudd dersom barnehageansatte permitteres eller dersom allerede innbetalt foreldrebetaling ikke refunderes jf. midlertidig forskrift om tilpasninger i lovgivningen om barnehager som følge av utbrudd av Covid-19. Kunnskapsdepartementet utarbeider

retningslinjer for hvordan kommunene skal tildele tilskuddet til de private barnehagene, og vil ha dialog med KS og PBL om disse.

Fra og med 14. april må de som mottar et tilbud i barnehage eller SFO, betale for det tilbudet de mottar. Kunnskapsdepartementet vil gi nærmere informasjon om hvordan dette skal håndteres.

2.4 Arbeids- og sosialdepartementet

Kap. 2543 (Nytt) Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger

Post 70 (Ny) Stønad til selvstendig næringsdrivende og frilansere, overslagsbevilgning

I anmodningsvedtak nr. 395, 16. mars 2020 har Stortinget bedt regjeringen innføre en midlertidig ordning for selvstendig næringsdrivende og frilansere som nå mister hele eller deler av inntektsgrunnlaget sitt som en følge av korona-pandemien. Det opprettes derfor en ny, midlertidig ordning som følger opp Stortingets anmodning. Ordningen skal være treffsikker når det gjelder målgruppe og inntekt og samtidig legge til rette for automatisert behandling for å kunne foreta utbetalinger raskt.

Målgruppen er selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet hele eller deler av inntekten. Til personer som oppfyller vilkårene ytes det kompensasjon med 80 pst. av kompensasjonsgrunnlaget begrenset oppad til 6 G. Ytelsen gis fra og med dag 17 etter dokumentert inntektsbortfall. Det må tas høyde for at kompensasjonen kan avkortes mot annen inntekt i stønadsperioden.

Kompensasjonsgrunnlaget for selvstendig næringsdrivende beregnes som hovedregel med utgangspunkt i næringsinntekt fra og med 2017.

Kompensasjonsgrunnlaget for frilansere beregnes som hovedregel med utgangspunkt i den gjennomsnittlige inntekten som frilanseren har hatt i oppdrag og som er rapportert til a-ordningen siste 12 måneder før mars 2020. For frilansere som er nyoppstartet, kan en kortere periode legges til grunn etter nærmere vurdering.

Det er lagt opp til at endringene fastsettes i forskrift med hjemmel i midlertidig lov om forskriftshjemmel for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19 mv. (koraloven) § 2.

Det er lagt til grunn at om lag 68 000 personer vil motta ytelsen i tre måneder i gjennomsnitt. I anslaget er samme beregningsgrunnlag som for permitterte dagpengemottakere brukt. Alle disse forutsetningene er svært usikre.

Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

På bakgrunn av dette foreslås en bevilgning under kap. 2543, post 70 på 4 700 mill. kroner i 2020.

Post 71 (Ny) Stønad til lærlinger, overslagsbevilgning

I anmodningsvedtak nr. 389, 16. mars 2020 har Stortinget bedt regjeringen innføre en midlertidig ordning som sikrer lærlinger en kompensasjon ved arbeidsledighet eller permittering på nivå med lærlingelønnen. Det etableres derfor en midlertidig ordning som gir en kompensasjon til lærlinger på 100 pst. av lønn opp til 1,5 G, og 62,4 pst. av lønn mellom 1,5 og 6 G, der lønnen er lærlingelønnen ved permittering eller opphør av læreplansen. Dette vil gi en kompensasjonsgrad ved inntekt på 3 G på drøyt 80 pst. En inntektssikring med 100 pst. kompensasjon for lærlinger med relativt høyt lønnsnivå, vil gi urimelig forskjellsbehandling sammenliknet med dagpengemottakere som ikke er lærlinger.

Det er lagt opp til at endringene fastsettes i forskrift med hjemmel i folketryktdloven § 25-16 første og annet ledd.

Det er lagt til grunn at ordningen vil omfatte om lag 5 000 personer som vil motta ytelsen i tre måneder i gjennomsnitt. Ordningen omfatter både permitterte og andre lærlinger som mister jobben. Anslagene er usikre.

Det foreslås en bevilgning under kap. 2543, post 71 på 250 mill. kroner i 2020.

2.5 Landbruks- og matdepartementet

Kap. 1151 Til gjennomføring av reindrifftsavtalen

Post 51 Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet

Store deler av reindriften er rammet av beitekrise. Krisen skyldes mye snø og islagte beiter som gjør at reinen ikke får tilgang på tilstrekkelig mat gjennom naturlig beite. Under forhandlingene om Reindrifftsavtalen for 2020/2021 ble reindriften krisoberedskapsfond økt med 10 mill. kroner på grunn av den alvorlige situasjonen. Krisen har vedvart, og søknadene til krisoberedskapsfondet er høyere enn fondets beholdning. Dersom det ikke settes inn tiltak vil et stort antall dyr kunne dø av sult. For å avhjelpe situasjonen foreslår regjeringen å øke bevilgningen på posten med 20 mill. kroner. Midlene skal brukes til å finansiere aktuelle krisetiltak, som innkjøp og transport av tilleggsfôr.

2.6 Samferdselsdepartementet

Kap. 1352 Jernbanedirektoratet

Post 70 Kjøp av persontransport med tog, kan overføres

Antall personer som reiser med tog har falt betydelig de siste ukene, som følge av helsefaglige råd om redusert reiseaktivitet. Billettinntektene til togselskapene har derfor falt tilsvarende. Kollektivtransport bidrar blant annet til at samfunnskritisk personell kan reise til og fra jobb. Regjeringen ønsker å opprettholde et grunnleggende tilbud av kollektivreiser med tog gjennom en periode med redusert reiseaktivitet som følge av virusutbruddet. Regjeringen har derfor gjennomført flere strakstiltak. Jernbanedirektoratet har betalt togselskapene basert på ordinær ruteplan, mens selskapene har kunnet redusere togtilbudet i samråd med direktoratet. Bane NOR har også utsatt innkreving av infrastrukturavgifter. Redusert merverdiavgift på transport og de generelle tiltakene for næringslivet vil også komme togselskapene til gode.

Samferdselsdepartementet vurderer at togselskapene over tid ikke vil ha grunnlag for å opprettholde et grunnleggende tilbud, selv med tiltakene som er iverksatt. Regjeringen foreslår derfor at det kan inngås midlertidige tilleggsavtaler for å opprettholde et grunnleggende tilbud for arbeidsreiser. Disse avtalene vil gjelde i en tidsbegrenset periode og avsluttes så snart grunntilbudet kan dekkes innenfor eksisterende avtaler. Regjeringen vil fortløpende vurdere behovet for forlengelse av de midlertidige avtalene. For å hindre overkompensasjon skal avtalene avgrenses mot andre kompenserende tiltak, og utbetalingene skal etterregnes mot inntekter og dokumenterte utgifter.

Regjeringen foreslår på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 70 Kjøp av persontransport med tog med 550 mill. kroner for å ta høyde for midlertidig økt kjøp av persontransport med tog for å opprettholde et grunnleggende togtilbud for arbeidsreiser.

Andre saker

Krav til forhåndsinnbetaling for å oppnå rabatt i AutoPASS for ferje, bedrift

Det vises til anmodningsvedtak nr. 478 (2019–2020) av 31. mars 2020:

«Stortinget ber regjeringen redusere til 1/3 på forskuddsbetaling av autopass på ferger og bom.»

Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

For å redusere byrden for næringslivet som er avhengig av ferje for å utføre sine tjenester, reduseres kravet til forhåndsinnbetaling for å få rabatt i AutoPASS for ferje til en tredjedel av gjeldende krav til forskudd for bedriftskunder. Det reduserte kravet innføres så snart som mulig og varer til 30. juni 2020. Regjeringen anser med dette anmodningsvedtaket som oppfulgt.

2.7 Finansdepartementet

Kap. 1634 (Nytt) Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet

Som varslet i Prop. 67 S (2019–2020) foreslår regjeringen en midlertidig tilskuddsordning for bedrifter med stort omsetningsfall, jf. Prop. 70 LS (2019–2020). Formålet med ordningen er å hindre at ellers levedyktige bedrifter går konkurs som følge av virusutbruddet og smitteverntiltakene som er innført som følge av dette. Ordningen vil bidra til at arbeidsplasser trygges, oppsigelser unngås og aktiviteten i økonomien raskt kan ta seg opp igjen når de akutte smitteverntiltakene lettes på.

Post 21 (Ny) Spesielle driftsutgifter

Finansdepartementet foreslår at Skatteetaten skal være tilskuddsmyndighet, med ansvaret for forvaltning av den midlertidige tilskuddsordningen. Skatteetatens ansvar omfatter blant annet veiledning, behandling av søknader om støtte, vedtak, registrering av vedtak, utbetaling og tilbakebetaling av tilskudd, oppfølging og kontroll. Skattedirektoratet vil være klageinstans.

Skatteetaten må også sørge for utvikling og drift av digitale tjenester som er nødvendige for å forvalte tilskuddsordningen. Det kan være aktuelt å benytte løsninger hos andre virksomheter, herunder banknæringen og Digitaliseringsdirektoratet (Altinn-funksjonalitet og identifikasjonsløsninger).

Skatteetatens kostnader til forvaltning av ordningen, inkludert kostnader hos samarbeidende virksomheter, er samlet estimert til 100 mill. kroner. Dette inkluderer blant annet IT-utvikling og -forvaltning, saksbehandling av søknader, klagesaksbehandling, veiledning og kontroll. Regjeringen foreslår en bevilgning på 100 mill. kroner på posten til arbeidet. Anslaget er usikkert. Det kan derfor bli behov for å komme tilbake med forslag om endret bevilgning på et senere tidspunkt. Der som ordningen får lengre varighet, vil kostnadene øke.

Den midlertidige tilskuddsordningen er kommet på plass raskt og forvaltningen av den vil

være en ressurskrevende oppgave for Skatteetaten. Det er risiko for at etatens arbeid med tilskuddsordningen vil kunne gå på bekostning av etatens arbeid med andre oppgaver. Endringer i innretningen på tilskuddsordningen vil kunne innebære økt ressursbruk og økte administrative kostnader samt høyere risiko for gjennomføringen.

Post 70 (Ny) Tilskudd til støtteberettigete virksomheter, overslagsbevilgning

Foretak kan søke staten om kompensasjon for tapt omsetning som følge av virusutbruddet og smitteverntiltakene. Støtteintensiteten fastsettes ut fra størrelsen på uunngåelige faste kostnader i hvert enkelt foretak. Ordningen skal gjelde for mars, april og mai 2020, og utbetalingene vil skje månedlig og etterskuddsvis. Det foreslås en bevilgning på 50 mrd. kroner til formålet.

Kap. 5526 Avgift på alkohol

Post 70 Avgift på alkohol

Regjeringen følger opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 449 av 31. mars 2020 om å utsette innbetaling av særavgifter for bryggerinæringen til juni 2020. Departementet vil utsette innbetalingen av alkoholavgift fra henholdsvis 18. april og 18. mai 2020 til 18. juni 2020. For staten vil utsettelsen medføre et rentetap. Videre legges det til grunn at utsettelsen øker mislighold av avgiftskrav, noe som reduserer de bokførte avgiftsinntektene i 2020. Det budsjetteres med et samlet provenyrtap på 11 mill. kroner i 2020, som bokføres på kap. 5526, post 70 i 2020. Det vises til nærmere omtale i Prop. 70 LS (2019–2020).

Kap. 5538 Veibruksavgift på drivstoff

Post 70 Veibruksavgift på bensin og post 71 Veibruksavgift på autodiesel

Regjeringen følger opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 448 av 31. mars 2020 om å utsette innbetaling av særavgifter for drivstoffbransjen til juni 2020. Departementet vil utsette innbetalingen av veibruksavgiften på drivstoff fra henholdsvis 18. april og 18. mai 2020 til 18. juni 2020. For staten vil utsettelsen medføre et rentetap. Videre legges det til grunn at utsettelsen øker mislighold av avgiftskrav, noe som reduserer de bokførte avgiftsinntektene i 2020. Det budsjetteres med et samlet provenyrtap på 11 mill. kroner i 2020,

Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

hvorav 4 mill. kroner bokføres på kap. 5538, post 70 og 7 mill. kroner bokføres på kap. 5538, post 71 i 2020. Det vises til nærmere omtale i Prop. 70 LS (2019–2020).

Kap. 5542 Avgift på mineralolje mv.

Post 70 Grunnavgift på mineralolje mv.

Regjeringen følger opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 448 av 31. mars 2020 om å utsette innbetaling av særavgifter for drivstoffbransjen til juni 2020. Departementet vil utsette innbetalingen av grunnavgiften på mineralolje mv. fra henholdsvis 18. april og 18. mai 2020 til 18. juni 2020. For staten vil utsettelsen medføre et rentetap. Videre legges det til grunn at utsettelsen øker mislighold av avgiftskrav, noe som reduserer de bokførte avgiftsinntektene i 2020. Det budsjetteres med et samlet provenytnap på 1 mill. kroner i 2020 som bokføres på kap. 5542, post 70 i 2020. Det vises til nærmere omtale i Prop. 70 LS (2019–2020).

Kap. 5543 Miljøavgift på mineralske produkter mv.

Post 70 CO₂-avgift

Regjeringen følger opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 447 av 31. mars 2020 og foreslår at CO₂-avgiften på naturgass og LPG levert til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser, fra 1. april 2020 settes til henholdsvis 0,00 kroner per Sm³ naturgass og 0,00 kroner per kg LPG. Det anslås et påløpt provenytnap på 45 mill. kroner i 2020, hvorav 40 mill. kroner bokføres på kap. 5543, post. 70 i 2020. Det vises til nærmere omtale i Prop. 70 LS (2019–2020). Helårsvirkningen av forslaget er et provenytnap på 60 mill. kroner.

Regjeringen følger opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 448 av 31. mars 2020 om å utsette innbetaling av særavgifter for drivstoffbransjen til juni 2020. Departementet vil utsette innbetalingen av CO₂-avgiften fra henholdsvis 18. april og 18. mai 2020 til 18. juni 2020. For staten vil utsettelsen medføre et rentetap. Videre legges det til grunn at utsettelsen øker mislighold av avgiftskrav, noe som reduserer de bokførte avgiftsinntektene i 2020. Det budsjetteres med et samlet provenytnap på 6 mill. kroner som bokføres på kap. 5543, post 70 i 2020. Det vises til nærmere omtale i Prop. 70 LS (2019–2020).

Kap. 5556 Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.

Post 70 Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.

Regjeringen følger opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 449 av 31. mars 2020 om å utsette innbetaling av særavgifter for bryggerinæringen til juni 2020. Departementet vil utsette innbetalingen av avgiften på alkoholfrie drikkevarer fra henholdsvis 18. april og 18. mai 2020 til 18. juni 2020. For staten vil utsettelsen medføre et rentetap. Videre legges det til grunn at utsettelsen øker mislighold av avgiftskrav, noe som reduserer de bokførte avgiftsinntektene i 2020. Det budsjetteres med et samlet provenytnap på 2 mill. kroner som bokføres på kap. 5556, post 70 i 2020. Det vises til nærmere omtale i Prop. 70 LS (2019–2020).

Kap. 5559 Avgift på drikkevareemballasje

Post 70 Grunnavgift på engangsemballasje

Regjeringen følger opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 449 av 31. mars 2020 om å utsette innbetaling av særavgifter for bryggerinæringen til juni 2020. Departementet vil utsette innbetalingen av avgiften på drikkevareemballasje fra henholdsvis 18. april og 18. mai 2020 til 18. juni 2020. For staten vil utsettelsen medføre et rentetap. Videre legges det til grunn at utsettelsen øker mislighold av avgiftskrav, noe som reduserer de bokførte avgiftsinntektene i 2020. Det budsjetteres med et samlet provenytnap på 1 mill. kroner som bokføres på kap. 5559, post 70 i 2020. Det vises til nærmere omtale i Prop. 70 LS (2019–2020).

Kap. 5562 Totalisatoravgift

Post 70 Totalisatoravgift

Regjeringen foreslår å avvikle totalisatoravgiften for 2020, med virkning fra 1. januar 2020. Det anslås et samlet påløpt provenytnap på 120 mill. kroner i 2020, hvorav 100 mill. kroner bokføres på kap. 5562, post 70 i 2020. Det vises til nærmere omtale i Prop. 70 LS (2019–2020).

Andre saker

Utvidelse av garantiordningen for banklån til små og mellomstore bedrifter

I garantiordningen for banklån til små og mellomstore bedrifter (SMB) garanterer staten for 90 pst.

Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

av lånene innenfor en samlet garantiramme på 50 mrd. kroner. Ordningen ble iverksatt fredag 27. mars. Regjeringen prioriterte SMB, bl.a. definert som selskaper med inntil 250 ansatte, fordi det da var mulig å få på plass ordningen raskere enn om den også skulle omfatte større bedrifter. Samtidig ble Statens obligasjonsfond gjenopprettet for å bidra til et mer velfungerende lånemarked for de største selskapene.

En del norske bedrifter som er større enn SMB-avgrensningen tilsier, for eksempel fordi de har mer enn 250 ansatte, er likevel mindre enn at de har tilgang til finansiering i obligasjonsmarkedet. Regjeringen utvider derfor garantiordningen til også å gjelde lån til større bedrifter. Utvidelsen er godkjent av ESA. Disse bedriftene vil kunne låne mer enn 50 mill. kroner, men må samtidig betale en større garantiprovisjon til staten. Ordningen er basert på at bankene i stor grad administrerer den, gjennom å kontrollere at lov og forskrift er oppfylt før garanterte lån blir innvilget. Bankene må oppfylle sine kontrollplikter uavhengig av lånets størrelse. Regjeringen legger i første omgang ikke opp til en økning av den samlede garantirammen på 50 mrd. kroner, men vil ved behov legge frem forslag om det.

Stortinget har bedt regjeringen komme tilbake med en bredere vurdering av innretningen av lånegarantiordningen. Regjeringen tar sikte på å gi en slik vurdering i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

Tiltak for luftfarten, private flyplasser og statlige lånegarantier

Det vises til anmodningsvedtak nr. 398 (2019–2020) av 16. mars 2020:

«Stortinget vil utover dette be regjeringen: – Ta nødvendige initiativ for å sikre kritisk infrastruktur som luftfart. – Kompensere private flyplasser for bortfall av lufthavnsavgifter. Dette er en midlertidig ordning inntil videre. – Etablere statlige lånegarantier for alle berørte bransjer.»

Stortinget har bevilget midler til et grunnleggende tilbud av flytransport i Norge samt en garantifasilitet for flyselskaper med en ramme på 6 mrd. kroner, jf. Prop. 57 S (2019–2020). Regjeringen har lagt frem forslag om en generell kompensasjonsordning for bedrifter med stort omsetningsfall, jf. Prop. 73 LS (2019–2020). Ikke-statlige flyplasser vil i tråd med vilkårene for denne ordningen kunne få kompensasjon som følge av omsetningstapet disse selskapene har hatt, bl.a. som følge av bortfall av lufthavnavgifter. Det er videre opprettet to generelle låne- og garantiordninger for næringslivet med rammer på til sammen 100 mrd. kroner, jf. Prop. 58 LS (2019–2020). I garantiordningen for banklån til små og mellomstore bedrifter garanterer staten for 90 pst. av lånene innenfor en samlet garantiramme på 50 mrd. kroner. Denne ordningen har senere blitt utvidet til også å gjelde for større bedrifter, herunder bedrifter med mer enn 250 ansatte. Den andre ordningen, Statens obligasjonsfond, er også gitt en ramme på inntil 50 mrd. kroner. Ordningen er rettet mot større norske selskap. Videre bevilget Stortinget 3,9 mrd. kroner til ordninger under Innovasjon Norge, blant annet til økt ramme for innovasjonslån, ved behandlingen av Prop. 67 S (2019–2020). Regjeringen anser med dette anmodningsvedtaket som oppfulgt.

Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag
til vedtak om endringer i statsbudsjettet 2020 under
Kunnskapsdepartementet,
Justis- og beredskapsdepartementet,
Kommunal- og moderniseringsdepartementet,
Arbeids- og sosialdepartementet,
Landbruks- og matdepartementet,
Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet
(økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

I

I statsbudsjettet for 2020 gjøres følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
228		Tilskudd til frittstående skoler mv.:	
(NY)	83	Kompensasjon til friskoler for refundert foreldrebetaling ifb. stenging av skole og SFO, bevilges med	10 000 000
273		Unit – Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning:	
	50	Unit – Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning, forhøyes med	20 000 000
		fra kr 164 495 000 til kr 184 495 000	
480		Svalbardbudsjettet:	
	50	Tilskudd, forhøyes med	500 000
		fra kr 392 808 000 til kr 393 308 000	
571		Rammetilskudd til kommuner:	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med	1 000 000 000
		fra kr 140 800 768 000 til kr 141 800 768 000	
1151		Til gjennomføring av reindrifftavtalen:	
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet, forhøyes med	20 000 000
		fra kr 36 600 000 til kr 56 600 000	
1352		Jernbanedirektoratet:	
	70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	550 000 000
		fra kr 4 024 200 000 til kr 4 574 200 000	

Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

Kap.	Post	Formål	Kroner
1634		Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet:	
(NY)	21	Spesielle driftsutgifter, bevilges med	100 000 000
(NY)	70	Tilskudd til støtteberettigete virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i> , bevilges med	50 000 000 000
2410		Statens lånekasse for utdanning:	
	01	Driftsutgifter, forhøyes med..... fra kr 414 877 000 til kr 423 977 000	9 100 000
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	1 000 000 000
		fra kr 7 343 311 000 til kr 8 343 311 000	
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	12 400 000
		fra kr 1 379 934 000 til kr 1 392 334 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med.....	1 000 000 000
		fra kr 1 787 385 000 til kr 787 385 000	
	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med.....	1 000 000 000
		fra kr 32 812 217 000 til kr 33 812 217 000	
2543		Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger:	
(NY)	70	Stønad til selvstendig næringsdrivende og frilansere, <i>overslagsbevilgning</i> , bevilges med	4 700 000 000
(NY)	71	Stønad til lærlinger, <i>overslagsbevilgning</i> , bevilges med	250 000 000

Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

Inntekter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
5310		Statens lånekasse for utdanning:	
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend, forhøyes med ..... fra kr 6 211 553 000 til kr 7 211 553 000	1 000 000 000
5526		Avgift på alkohol:	
	70	Avgift på alkohol, nedsettes med..... fra kr 14 500 000 000 til kr 14 489 000 000	11 000 000
5538		Veibruksavgift på drivstoff:	
	70	Veibruksavgift på bensin, nedsettes med ..... fra kr 4 900 000 000 til kr 4 896 000 000	4 000 000
	71	Veibruksavgift på autodiesel, nedsettes med ..... fra kr 10 100 000 000 til kr 10 093 000 000	7 000 000
5542		Avgift på mineralolje mv.:	
	70	Grunnavgift på mineralolje mv., nedsettes med..... fra kr 1 900 000 000 til kr 1 899 000 000	1 000 000
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.:	
	70	CO ₂ -avgift, nedsettes med..... fra kr 8 700 000 000 til kr 8 654 000 000	46 000 000
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.:	
	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv., nedsettes med..... fra kr 3 200 000 000 til kr 3 198 000 000	2 000 000
5559		Avgift på drikkevareemballasje:	
	70	Grunnavgift på engangsemballasje, nedsettes med ..... fra kr 2 100 000 000 til kr 2 099 000 000	1 000 000
5562		Totalisatoravgift:	
	70	Totalisatoravgift, nedsettes med..... fra kr 120 000 000 til kr 20 000 000	100 000 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning:	
	80	Renter, forhøyes med..... fra kr 5 160 509 000 til kr 5 172 909 000	12 400 000

Bestilling av publikasjoner

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

www.publikasjoner.dep.no

Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonene er også tilgjengelige på

www.regjeringen.no

Trykk: Departementenes sikkerhets- og
serviceorganisasjon – 04/2020

